

Издади уторком, четвртком и суботом.
ПРЕДПЛАТА: за Краљевину СХС
јесечно Д 15; тројесечно Д 40;
за Италију јесечно лира 6; по-
једијни број 30 пентеавла. Огласи
по дјевици. Погодијни број Д 1-50.

Година II.

ДАЛМАТИНСКИ РАДИКАЛ

ШИБЕНИК, уторак 13. марта 1923.

Поштарина плаћена у готову.

Издаје: Окружни Одбор Народне
Радикалне Странке у Шибенику.

Одговорни уредник: Шимиро Ђакић.

Телефон број 60.

Штампа: Нова Штамварија - Шибеник.

Број 62.

Ministar g. Ljuba Jovanović u svom izbornom okrugu.

U četvrtak, vozom, iz Zagreba, a zadocnjenjem od skoro dva sata, stigao je u Gračac Ministar g. Ljuba Jovanović, da automobilom nastavi put za Knin. Na stanici su ga dočekali i pozdravili dr. N. Subotić, u ime Okružnog Odbora, G. Vojvodić, u ime opštine Kninske, i drniški sreski kandidat, dr Martić. Mnogobrojni radikali Gračaca nisu htjeli propustiti, da g. Jovanović na njegovom prolasku kroz njihovo mjesto ne spremi doček i da ga zamole, da održi zbor na trgu. Poslije zakuske u gostoljubivom domu radikalског veterana, Mileticeva, g. Išpirovića, na pozdrav gračачkog sreskog kandidata, g. dr Trbojevića, održao je g. Jovanović jednu kratku besedu o aktuelnim političkim pitanjima, koja je bila prekidana i primljena snažnim poklicima odobravanja. Demokrati su htjeli pokazati nam, kakovi su njihovi pojmovi o pristojnosti i trpeljivoći i kakav u istinu izgleda način njihove političke borbe u Lici, o kome smo slušali mnogo, ali ništa dobra govorili. Izaslali su jednog, koji, za čitavo trajanje zbora, nije uvukao jezika u usta, koja su sipala riječi, bez pameti i pristojnosti. Kazato nam je, da je taj jedan od onih, koji su osjetili blagodati Pribićevićeve vlade, za kojom narod ne žali. Njegov bijes bio je bijes i čovjeka i stranke, koji imaju prava da se srde, jer gube.

U Pagjanami dočekao je g. Jovanović i pozdravio ga g. dr. Novaković, sreski kandidat kninski. Na ulazu u Knin, nepregledna masa naroda dočekala je g. Jovanovića. Predvognjena muzikom, silnim barjacima, povorka je ušla u varoš, koja je bila okićena. Zbor se je održao u Sokolskom domu, koji, iako je prostran, nije mogao primiti sav narod. Dr. Novaković predstavio je g. Jovanovića slušaocima, koji su ispunili salu, sve pobočne sobe i prostrane sobe oko zgrade. G. Jovanović je održao svoj govor, koji je na slušaoca učinio veliki utisak, ubjedljivim i stvarnim razlaganjem o aktuelnim političkim pitanjima. Govor je bio često prekidan odobravanjem. Kad je završen, poklicima Kralju, domovini, gg. Pašiću i Jovanoviću nije bilo kraja.

Megli slušaocima, na počasnom mjestu, sjedio je i katolički župnik, fratar Škormlji. Ta je pojava vrlo simpatično bila primljena. Jedna deputacija predvognjena od sveštenika gg. Škormlja i Jovića, posjetila je g. Ministra i preporučila mu stvar Kninske Gimnazije.

Predvečer toga dana, g. Jovanović, u pratnji više prijatelja, krenuo je put Vrlike, gdje je morao održati zbor. Na granici dviju opština iščekala je g. Jovanovića deputacija Vrlike, predvognjena od općinskog upravitelja g. Ostojića, koji ga je pozdravio toplim riječima. Iako se je mrak bio već uhvatio, kad se je stiglo u Vrliku, ipak je mnogobrojni narod dočekao g. Jovanovića. Pred opštinskom zgradom g. Jovanović održao je govor, pun pouka za slušaoca, koji su ga pomnji i odobravanjem slušali. Poslije svršenog zbora g. Jovanović je posjetio starog g. Simu Kulišiću i njegov rodoljubni dom.

Kasnio u večer povratio se je g. Jovanović u Knin, gdje je večerao u lijepom društvu kninskih prijatelja.

Sutradan, u petak, u pratnji nekoliko prijatelja krenuo je g. Jovanović u Driš. Prolazeći Kosovom, bio je pozdravljen zvonima sa

crkve Lazarevice. Kosovo je bilo okićeno. U Siveriću uprava rudnika «Promine» spremila mu je svečan doček. Tu je pred g. Jovanovića išao partijski odbor drniški, koji ga je pozdravio. Pratnji se je pridružio i direktor Kramer, koji uživa opte simpatije radi vrlo lijepih svojih svojstava i u svakom pogledu svog ispravnog djelovanja. U susjednom Tepljuvu bio je p. Jovanović oduševljeno i svečano pozdravljen od mnoštva naroda i vesele školske djece.

Doček u Drišu bio je sijajan. Silna masa naroda oduševljeno je pozdravila g. ministra. U ime naroda pozdravio ga je vatreñim riječima g. Simo Manojlović. Ovaj je doček već bio opisan u posljednjem broju našega lista, gdje je prikazat tok i rezultat zbora.

Iz Driša preko Slapa i Varivoda, stigao je g. Jovanović u 13 sati u Kistanje, svečano okićene. Silna masa naroda sa barjacima, bila je sakupljena na ulazu u varoš, koja je frenetično klicala g. Jovanoviću, radikalnoj stranci i njenom vogji. Zbor se je održao na lijepoj i okićenoj pijaci pred crkvom. Sa tribune pozdravio je g. Jovanovića predsjednik opštine g. Janović. Na to je g. Jovanović držao svoj govor, koji je saslušan pobožnošću kao riječ jevanjelska, jer je bio prepun zdravih misli i zdrave povode. Poslije g. Jovanovića progovorio je pred. Okružnog Odbora i sreski kandidat, g. dr. Desnica, koji je pozvao bukovičke birače, da vjerni tradicijama Bukovice, svđi do posljednjeg čovjeka glasujući za radikalnu listu. U gostoljubivom domu g. Jankovića bio je bogato počašćen g. Jovanović, gdje je, u društvu gragljana i svega sveštenstva, proveo u najprijatnijem raspoloženju vrijeme do polaska.

Ispratnen veseljem nepregledne mase, puçanjem iz pušaka, slavom zvona, nastavio je g. Jovanović svoj triumfalni put. U 16 sati stigao je u Gjevrske. Tu su ga dočekali svi do posljednjeg seljani Gjevrsaka, Varivoda, Smrdelja. Tu je pred nj išao odbor skradinski, predvognjeno od svog starog predsjednika g. Miloša Dobrote, koji ga je, na toj prvoj tački skradinske općine, pozdravio u име radikala. Pod slavolukom izrekao je jednu vrlo lijepu besedu gjevrsacki prota g. Jelača. G. Jovanović održao je govor o aktuelnim pitanjima, primljen odusjevlenjem odobravanjem i poklicima. Završivši svoj govor, g. Jovanović je sa pratnjom odvezao se do groblja, da pohodi grob neumelog našeg Save Beljanovića, vjek nekadanje srpske stranke na Primorju i preteže radikalizma u Dalmaciji.

U 16 sati stigao je g. Jovanović na Bribirske Mostine, gdje su ga čekali birači sela Bribir, Ostrovice, Žeževica, Piramatovaca, Civarca, Megjara, Čiste Male, i Gaćeleva. Oduševljeno pozdravljen, g. Jovanović progovorio je i njima.

Rastavši se od njih, uz veselo njihovo klanjanje Kralju, domovini, radikalnoj stranci i njenom vogji, g. Jovanović nastavio je svoj put, da preko Benkovca, gdje ga iščekao i pozdravio odbor, stigne u Obrovac na konak u slavni dom predsjednika našeg Okružnog Odbora.

U večer je bio otmeni banket u lijepoj sali „Narodne Čitaonice“. Na banketu je nazdravio g. Ministru, prota g. S. Urkalo, a na tu je zdravici g. Ministar odgovorio lijepom i poučnom riječi. Sutrašnjeg dana, u subotu, osvanuo

je Obrovac sav iskićen. Još za rana poteli su dolaziti pod barjacima birači sa sela. U 10 sati praćen velikom masom naroda, došao je g. Jovanović u prostranu salu opštinsku, koja nije bila dovoljna da primi sve slušaoce, među kojima su bili i dva katolička sveštenika i istaknuti pristaše drugih stranaka. Predstavljen narodu od g. Prote Urkala, oduševljenim poklicima pozdravljen, g. Jovanović je održao govor, koji je na slušače učinio dubok utisak.

Poslije zbora, sa bogate sofre g. Desnice, krenuo je g. Jovanović sa pratnjom u Benkovic, gdje je stigao u 14 sati. Silna masa, pod barjacima, dočekala ga je na ulazu u varoš, koja je bila sva iskićena. Pred opštinskim domom predsjednik sreskog odbora g. Tode Miović predstavio je narodu g. Jovanovića i srdačno ga u име birača pozdravio. Tu je g. Jovanović održao govor, koji je primljen sa oduševljenju i neprekidnim odobravanjem i snažnim poklicima Kralju, domovini, radikalnoj stranci i njenom vodstvu. Poslije zbora opet jedan banket, bogat i veseo. Na banketu je nazdravio g. Jovanović podpredsjednik sreskog odbora g. Dušan Jurković. Nazdravljali su mu i seljaci. Svima je odgovorio g. Jovanović, lijepo i poučno.

Iako je teško bilo dijeliti se od jedne sredine, tako rodoljubive i oduševljene, u 16 sati krenuo je g. Jovanović sa pratnjom za Skradin, gdje je po programu morao te iste večeri održati zbor. Na Bribirskim Mostinama iščeli su pred njega veliki župan dr. Perović i upravitelj skradinske opštine g. Krsto Bibić i pozdravili ga, pa se pridružili pratnji. Na ulazu u Skradin, pod slavolukom, pozdravio je g. Jovanović u име velike mase naroda Skradina, polja, Bratislavčica, Plastova, Velike Glave, Rupa, predsjednik odbora g. Miloš Dobrota. Varoš je bila okićena. Na pijaci je održan zbor. G. Jovanović je govorio o aktuelnim političkim pitanjima, a narod je primao pouku, koju su mu bogato davale riječi g. Ministra, i klicao je, davajući odušku svojim osjećajima za Kralja, državu i radikalnu stranku. Na zboru je bilo i pristaša drugih stranaka, a među njima je g. Jovanović sa zadovoljstvom opazio pojавu kat. mitronosnog opata, g. Katalinića, koji ga je i pozdravio, a poslije zbora, u društvu, sa gragljima, proveo nekolicu časova u kafani sa g. Ministrom.

Već se je mrak dobro uhvatio, kad je g. Jovanović, uz oduševljene poklike naroda, nastavio put za Šibenik, gdje je stigao u 20 sati.

Ostjeo je u prijateljskoj kući braće Matavulja. Poslije malog odmora čekao ga je u „Hotel Kosovu“ banket, koji su priredili Šibenički radikali. Banket je bio vanredan, bogat i veseo. Na banketu nazdravio je g. Jovanović predsjednik sreskog odbora i sreski kandidat, dr. Subotić.

Odgovor na zdravici bio je primljen neopisivim oduševljenjem i odobravanjem. Poslije ponosi svi učesnici banketa, među kojima je bio ugledan broj čestitih Hrvata, ispratili su g. Jovanovića do njegovog stana, željno očekujući, da svane nedjelja i dogje čas zakazanog zbora. Mnogo ranije od tog časa, nepregledna masa naroda pokrila je bila prostranu Obalu pred Hotelom „Krka“, gdje se je morao održati zbor. Ovo je dosada jedina javna skupština u Šibeniku i sami taj fakt govori o respektu, koji je radikalna stranka znala steti i kod onih, koji

njoj ne pripadaju. Predstavljen od dr. Subotića, pozdravljen klicanjem od naroda, g. Jovanović je dugo govorio o svim pitanjima, državnim i nacionalnim, za koja se vezeju interes javnosti. Govor je bio saslušan velikom pažnjom i ostavio je duboki utisak na slušaoce, koji su ga primili sa odobravanjem i oduševljenim poklicima.

U 16 sati krenuo je g. Jovanović put Splita. U Trogiru isčekali su ga i pozdravili tamošnji prijatelji. U Kaštelima je izšao pred nj splitski partijski odbor i srdačno ga pozdravio. U 20 sati bio je u Hotelu „Beleve“ sjajan banket, na kome je bilo preko 100 odličnih učesnika, među njima Predsj. Pokr. Uprave, dr. Metličić, načelnik grada, dr. Tartaglia, Predsj. Apel. Suda, dr. Meichsner, Direktor Pošta, g. Budisavljević. U ime odbora nazdravio je g. Jovanoviću dr. Jablanović, u ime grada Splita dr. Tartaglia. Odgovor g. Jovanovića bio je vanredno lijep, isprekidan snažnim poklicima i odobravanjem. O ovom banketu i sutrašnjem zboru, koji je sjajno uspjeo, donijeo je u narednom broju izvještaj našeg saradnika.

Put g. Jovanovića kroz okrug šibenički ima vrijednost jednog potpunog trijumfa, koji će se odraziti dana 18. na izbornima u pobradi radikalne liste, na kojoj blistaime umnog političara i rođoljuba g. Ljube Jovanovića.

O srpskom i hrvatskom nacionalizmu.

U ovom izbornom darmaru piše se i o različnom shvaćanju našeg nacionalizma. Govoriti o nacionalizmu hrvatskom s jedne a o srpskom s druge strane, znači govoriti i vrijeđati sveti pojam otadžbine. Tko ne osjeća srpski glas u svojoj hrvatskoj duši, tomu je hrvatstvo lažljivi plašt mutnih ciljeva. Srpstvo je od vajkada potencijalo moj hrvatski osjećaj. Velebna epopeja srpskih narodnih pjesama diže naš ponos, ona je najjači movens naše živosti. Gorostasna slika Kosova u riznici našeg narodnog blaga, dala nam je pogled u oslobođenje, pa ako je heroizam državna veličina, to je naše pleme najveći i najplemenitiji narod na svijetu. U čitavoj historiji čovječanstva nema takog primjera, da jedna pogibija bude narodu najveći podstrek za oslobođenje. Gusle su naše bile najglasnije bojne trublje, a te gusle najbolje gude u rukama Vuka Karadžića, Srbina. Heroična epopeja dio je velenosti srpskog nacionalizma, dok se je hrvatski nacionalizam ispoljio više na nacionalnoj ornamentici i pučkoj umjetnosti.

Tko bi htio taj jedinstveni nacionalni pojam razdijeliti u dvoje, i ne htio shvatiti, da se je sve do dogidlo radi prilika, u kojima je narod naš živio, to bi značilo da traži ne ono što nas spaja već ono što nas dijeli. Takovi mogu da govorite o nacionalizmu srpskom i hrvatskom, mjesto da govorite o nacionalizmu hrvatsko-srpskom. Ako nam taj pojam još nije jasan, onda nijesmo ni zasluzili sreću oslobođenja.

Tko iskreno ljubi otadžbinu tomu je srpstvo i hrvatstvo, jer je ova zemlja dvoimena ali jedinstvena, njezin je jezik vrutak vode žive, koji istim napojem dvori obojicu.

Tko je u narodu živio taj osjeća tvrdoču pučkog karaktera, koji ne zna gdje svršavaju Hrvati a počinju Srbici, jedni i drugi su svi i svuda, jer im je Bog dao jednu zemlju, jedan jezik, jedan osjećaj, a dva imena. Ali strukovni političari, žurnalisti i malovarošani užeša da dijele srce od duše, nokat od mesa. S toga samo one stranke imadu budućnosti kod nas, u kojima se okupljaju jedni i drugi, kako bi konačno uredili ovu našu divnu postojbinu.

Najjača predstavnica toga jedinstvenog nacionalizma je Narodna Radikalna Stranka svih Srbija, Hrvata i Slovenaca.

To je stranka našeg Piemonta, Šumadije, majke našeg oslobođenja.

Sve to boli kad vidis ovu našu sirotinju zagorsku, kako srće za bezglavim pastirima, kako ih ti bezdušnici pustim lažima hrane odvraćajući ih od otadžbin i države.

Dvadeset svetsovskih svjeća užegli smo mi Hrvati i Srbici zajednički u Petrovu polju, dvadeset Vidovdana proslavili u Lazarici na Kosovu dalmatinskom, zajednički se bunili protiv dušmanice Austrije, i nakon ujedinjenja eto nam tapkanja i traženja neke nove slobode u ovoj našoj lijeponi sreći. Sve se ovo događa, jer se hoće da nagije neka tobogačna nacionalistička razlika među Srbima i Hrvatima; tko to čini taj je najveći narodni dušmanin, jer homogenije narodne duše do Srpske i Hrvatske ne postoje na svijetu.

Malo je nacija koje posjeduju narodnu literaturu i narodno blago kao velebno obilježe jedinstvenosti kao naš narod. Uza sve to izborna borba vodi se kao da smo dva naroda, a to je najžalosnija pojava naše najnovije povijesti oslobođenja i ujedinjenja.

Sve jedno taj pojam nije generalan, on je ograničen samo na one krajeve, gdje se bezdušno operiše sa religijom.

Ima krajeva, gdje se Hrvati okupiše zajednički sa Srbima u redove radikalne stranke. To je jedina zdrava pojava, koja će stalno donijeti zdravog ploda staloženju naših političkih prilika i sreći otadžbine.

Čitav spor hrvatsko-srpski je administrativni i ekonomski, usprkos toga truje se narod traženjem nacionalističkih razlika među nama, u tomu je tragika i tegoba ovog našeg najtežeg problema, jer su izmišljene razlike nacionalizma kadre da još jače zavadu nesretnu braću.

Kada nastanu sporovi oko megija, u selima, gdje pomiješano živu katolici i pravoslavni, i kad ranjenici treba da se kunu, sudac nosi dva kriza, propreće sa ikonom Kristovom i propreće sa kipom Kristovim, dva drvena križa za jednog jedinog Krista, dva simbola jedne muke. Eto taj primjer dvaju križa jedne vjere, najbolji je primjer dvaju križa naših imena. Usprkos toga duša nam je jedna kao što je jedan Krist.

I naša nacionalna religija dočekala je svoga mesiju, ali danas ima još kod nas nevjernih „židova“ koji to ne vjeruju; ali nacionalna bujica narodne duše raspršiti će ove oblake, a radikalna stranka, koja je izvojivala našoj nacijsi slobodu i riješila zamasiti probleme, riješiti će i ovaj plemenski spor.

Dr. F. D. Marušić.

Zagrebački Zbor. Upozorju se interenti, koji želi na II. sajmu od 22. IV. do 1. V. o. g. svoje uzorke izložiti, a nisu još prijavnice poslati, da to čim prije izvrši, jer se najamnina za mesta počam od 22. o. m. za 30 po sto povišuje. Izložbeni mjesto imade samo još malo i zato je uputno da se interesent brzo odluči. U toku ovoga mjeseca biti će razraslate sve potvrde o dodjeljenim mjestima, s kojima je skopčana i legitimacija za sve pogodnosti za vrijeme trajanja II. vel. sajma.

Sa uređenjem stanica mogu izlagati 26. m. započeti. Da se izbjegne navalni narudžabu za reklamne ploče, uputno je sada već takove naručiti kod Propagandističkog odjela Zagrebačkog Zbora. Time se polučuje ne samo bolja izrada reklamne ploče same, već će iste biti i na prikladnijim mjestima izvršene.

Градске вијести.

Pjegavi tifus. Na jednom radniku u tvornici Sufid, pojavio se pjegavi tifus. Kako ovdje nema općinske osamice bio je odmah prenešen u bolnicu. Onaj je čovjek iz Žirja i nikud se nije odavde krećao, pa je čudno, odakle je na njega došla ona uš, ali je moguće da je na njega preletjala sa kojeg mornara kakog broda što onamo dolaze krcati i iskravati, a bude ih sa svih strana svijeta. Jučer je stigao iz Splita ljekar dr. Bulat sa 4 disinfektora. Bila je zatražena i vojska da opkoli i zatvori Sufid. Ako onog čovjeka srce ne izda, po svoj će prilici preboliti. Žalosno je pak da kod nas svjet neće da sluša savjete i naregjenja liječnika. Mnogi se radnici opiru i neće da dozvole da ih se kupaju, ošiša i obrije. Nego, ako nema drugog načina za to, nek ih se odaleći i zatvori u karentu za jedno 40 dana.

Nesreća na moru. U subotu dne 10. t. m. na putu između svetionika Murvice i svetionika Mulo dogodila se je nesreća, u kojoj je nastrandao jedan čovjek. Privremeni svetionik Ivan Svarčić vratio se čamacem u društvo sa svojom suprugom, pomoćnim čuvarom Antonom Manzonijem i trinaestogodišnjim bratom ovog poslednjeg. U udaljenosti na 300 met. od velike Smokvice čamac, uslijed jakog vjetra, napunio se vodom. Morski su valovi čamac izvrnuli, a četiri ova života grčevito su se hvatala čamca. Upravitelj svetionika »Mulo« Anton Lesić video je iz svetionika skoru propast ovih nesretnika. Ne gubeći ni časa, u malom svojem čamcu, positi utopljenicima u pomoć izlažući time svoj vlastiti život. Uspjelo mu je spasiti trojicu, dok je pomoćnog čuvara Antuna Manzonija nestalo u valovima. Izvrnuti čamac otišao je strujom sjeverozapadnim smjerom.

Glasačka mjesta. Na osnovu člana 50 izbornog zakona donosi se do znanja, da će glasanje pri izborima za narodne poslanike dneva 18. tek. mjeseca slijediti u pojedinim glasačkim mjestu u dolicioznačenim povješćima: 1. Glasacko mjesto Varoš I. (od slova A do uključivo slova I.) u Vatrogasnoj Gasilani. 2. Glasacko mjesto Varoš II. (od slova J do uključivo slova Ž) u kući Mate Tačre pred sudom. 3. Glasacko mjesto Gorica, u pučkoj muškoj školi u gradu kod Sv. Frane. 4. Glasacko mjesto Grad, u općinskoj stražarnici na trgu sv. Jakova, 5. Glasacko mjesto Dolac Crnica, u zgradbi pučke škole u Docu.

Upozorju se glasači na gornji raspored glasačkih mjesteta, da se prema tome budu znali ravnatiti kamo imaju da pogiju na glasanje.

Točenje alkohola i izbori. U smislu člana 40 zakona o biranju narodnih poslanika za Narodnu Skupštinu, na dan izbora, na dan prije izbora i na dan poslije izbora, dakle na 17., 13. i 19. tekućeg mjeseca zabranjeno točenje ili davanje ma na kakav način alkoholnih pića. Ko protiv ove zabrane toči ili daje ma na kakav način alkoholna pića, kaznit će se po čl. 113 gori spomenutog zakona zatvorom od 15 dana do 6 mjeseci i novčano od 100 do 500 dinara.

Paši. Kud god se okreće po gradu susreće se sa čoporima pasa svake veličine i rase. Vilaju jedan drugoga, a po noći zavijaju da je strahota slušati. Osim što je gadno gledati ih, pogibeljno je da koga i ugrizu. Po novinama se neprestano čita o pasoj bješnici, a kod nas se valjda čeka da se dogodi kakva nesreća, pa onda da se pozvani preuk. Nek se nagije pasjak koji će ih bez milosrđa hvatići, jer nije prava da zbog jednih, koji drže pasa a ne čuvaju ga, drugi trpe.

Žigosanje predratnih obveznica. Upozorju se pučanstvo treće zone, da može predratne obveznice bivše A.-U. monarhije žigosati kod poreznog ureda u Biogradu, Benkovcu i Obrovcu do 15. aprila 1923.

Рад, 6. марта.

(Изборне агитације.) Иза радићевих и земљорадничких агената ових настани посјетише агенти римске пучке странке и капоње демократске странке Макнедо, Смолчић и Доминик.

Прави избор одржали су Радићевци у селу Барботову, но на ње се није нико одавао, па је Радићевац покујен подвиг реп и вратио се одакле је и дошао. Земљораднички агенти држали су свој избор 25. прошлог мјесеца у општинској вијећници. Присуствовало је око 50 земљорадника који су неповјерењем пратили рааглабање њихових вођа, те су ови сlijedећег дана одупотвадили не баш задовољни постигнутим успјехом.

Прекујачи савали су скupштину у општинској вијећници демократе. Скупштини је приступило четири, кажемо четири грађана и педесетак анатижељних тешака, припадника свих могућих странака само не демократске. Господи демократи доживјели су подпуну блажку. Пожели су оно што су и посијали.

Конечно јучер држao скupштинu у једној

дворани Парк-Хотела агент римског пучке странке, у присуству тридесетак особа. Закључак његовог рааглабања било је иск сегласује па макар и да франковце и да Радића и да комунисте или само не да радикале. Пуста жељица!

- К-

Паг, 7. марта.

(Тамањсke шуме — како се ради на на-
шој општини). Наши општински управитељ и тајник његовога перјаница, продали су да сјечу шуму одломка Колапа људима, чија прошlost није баш чиста. Надлугар Зубовић био је проје-
нитељ, а у друштву двојице он је сам и за-
купник. Из тога се може најбоље да види како је могао савјесно и непристрано да процјени. Сам закупљује и сам процјењује уз кумовање и општинске управе. Шума је била одмах сасје-
чена и дрва одвежена у Задар, а код нас народ не зна па чому ће да спреми свој сиромашни ручак. И код нас где шуму треба гојити, овако се на немилосрдан начин шума тамани. Знаду ли за ово надлежни и што мисле по-
дујети?

Н.

Книг, 10. марта.

(Шарене дружине). Послеје толико мука, шантажа, молања од дућана до дућана напојки се окупили и наша „Демократи“ — онако кришом — и организоваше се. Интересантно би било преbrojati све оне пусте чланове ове странке. Али нашто? Та ми сви добро анимо да би се и н. пр. госп. Штефи и с врагом удржко, само кад би му било зајамчено, да ће се удовољити његовој уображеној величини. Али да ће госп. Илија Јовић, добровољац из Добрчег, предсједник кинеске Орјуне, који је већ често пута изјавио да је чак републиканац, да ће госп. Урош Покрајац ући у исто јато, у коме се налазијаједан Јандрија Ђурко, Клингер, Делаш сви послужени жандарми покојне Аустрије и компанија са фра Луијом Маруном на челу, — е, отворено и искрено велимо — томе се доказали нисмо. Залуду сва мука и госп. Штефију и госп. Илији, народ Крајине Кининске неће јер не може у оно шарено јато. 18. 3. најбоље ће вас освједочити.

Тежак села Орлића.

Pozor gospodje i gospodjice!

Švelja, koja se je nedavno preselila u Šibenik, prima na šivanje svakovrsna odijela i kapute za gospodje i gospodice.

Radi vrlo ukusno i solidno po najnovijim krojevima iz raznih journala i po eventualnoj želji. Cijene su vrlo umjerene.

Pobliže informacije dobivaju se u upravi lista.

3—3

Zlatarska Radiona Vjekoslav Grünbaum

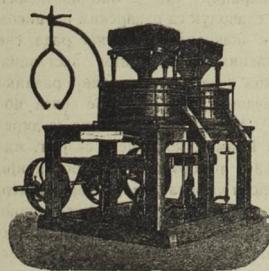
Gospodski trg 13 - Šibenik

prima sve radnje zlatarske struke, izraduje svaku vrst vjenčanih prstena (tonda), popravlja srebrene torbice, čisti i popravlja srebrene service brzo i solidno.

Помажите „Проsvjetu“!

Tehnički Ured OSKAR KRAUS

TRST Via S. Nicolò 4/II.

Motori za lagje i jedrenjače na benzin i naftu, najbolje njem. konstrukcije. Kompletne mašine za tvornice tjestenine i ulja.

CIJENE U DINARIMA.
Informacije i obavještenja besplatno.

Nagrani natječaj.

Koje prednost je prava nošnja

„BERSON“ gumealih pete i
„BERSON“ gumealih polplata?

Velika objektivnost, koja uživaju naše gumealih pete i gumealih polplata daje nam povodu, da za najbolje odgovore na gornja pitanja raspisujemo sljedeće nagrade:

1. nagrada	2000 Dinara
2. nagrada	1000 Dinara
3. nagrada	500 Dinara
30. nagrada	po 100 Dinara
50. nagrada	po 50 Dinara

Odgovori se imaju uz označku imena i lošu adresu poslati do 15. aprila 1. g. uputiti na naslov:

BERSON Kaučuk d. d. Zagreb, Vilsonov
trg 7. Odgovore prosudiće jedan jury reklamnih stručnjaka, te će imena nagradjenih objelosaniti u dnevnicima.

BERSON Kaučuk d. d. Zagreb,
Vilsonov trg 7.

BANCA DALMATA DI SCONT D. D. PODRUŽNICA ŠIBENIK

Prima uloške na knjižice i na tekući račun. - Eskomptira mje-
nizine. - Obavlja sve burzovne naloge te isplate na sva tuzemna
mjesta. - Izdaje čekove i kreditna pisma. - Financira trgovacka,
obrtua i industrijalna poduzeća, - Obavlja sve štedioničke i
bankovne poslove najkulantnije.

Brzjavni naslov: DALMASCONTO.

21

Radikali! Spremajte se za izbore.

Poreske vlasti u ispräžnjenoj III. zoni. Sa naredbom od 2. marta 1923. br. 4581. gosp. ministar finančija odredio je da se bivši poreski ured u Zadru, na preinaku naredbe od 3. februara 1921. br. 4510 kojom je poreski ured bio premješten u Nin odnosno i one od 21. jula 1921. br. 29014 kojom je rečeni ured bio premješten u Preko, premješti u Biograd na moru.

Poreskoj kot. vlasti u Biogradu na moru dodijeljeni su poreski uredi u Biogradu na moru, Pagu i Rabu.

Poreskoj kot. vlasti u Benkovcu ostaju dodijeljeni poreski uredi u Benkovcu, Kistanjama i Obrovcu.

Nova općina Preko (Kali, Kukljica, Lukoran, Preko, Poljana, Sutomišćica, Sestrunj i Uglijan), općine Sali i Silba, i odlomci bivše općine zadarske: Bibinje, Galovac, Škrbnje i Suškošan doznačuju se poreskom uredu u Biogradu na moru.

Općina Nin sa odlomcima bivše zadarske općine: dio Dikla, Košino, Petčane, Murvica te Biljane donje, Smoković i Žemunik dodjeljuju se poreskom uredu u Beogradu.

Općina Novigrad dodjeljuje se poreskom uredu u Obrovcu.

Kompetencija rada naše carinarnice. Ministarstvo Financija pod C. Br. 9448. od 27. februara 1923. god. izdalo je kompetenciju rada kod carinarnica kako slijedi. Kod glavnih carinarnica II. reda dakle kod naše carinarnice u Šibeniku ne mogu se cariniti: Prediva od kudelje, lana br. 290 i 291, prediva od jute, manile br. 293 i 294, tkanine od lana i kudelje br. 296, til bobine i njima slične tkanine br. 297, lanene pantljike br. 298, lanene čarape, rukavice itd. br. 299, lanene čipke br. 300, somot ili pliš br. 301, pozamenterija i dugmetra br. 302, prostraci za pod br. 306, predivo od grube vune ili životinjske dlake br. 311, alpaka, kašmir, moher itd. br. 312, predivo od češljane vune br. 313, gangar, preko br. 16 br. 314, predivo od grebenane vune br. 315, prostiraci za pod od vune ili životinjske dlake br. 317, čebat grubi pokrivači br. 318, šajah br. 319, sukno preko 700 grama br. 320, ostale vunene tkanine br. 321, vuneni somot ili pliš br. 322, čarape i rukavice od vune br. 323, vunene pantljike br. 324, vunene marame br. 325, vuneni til br. 326, vunene čipke br. 327, pozamenterija i dugmetarske izrade br. 328, čiste svilene i polusvilene tkanine br. 335, kafida i pliš od svile br. 336, til i prepletene tkanine gaz, krep br. 337, tkiva za sita od svile ili delomično sa svilom br. 338, svilene čarape i rukavice br. 339, svilene čipke br. 340, svilene pantljike br. 341, svileni vezovi br. 342, svilena pozamenterija br. 343, cedila od svilene i polusvilene tkanine br. 344, odelo i rublje br. 360, 2, 3, 4, 5, kragnovi i manžete br. 360, iz broja 360 primedba 2 i 3, šparterije br. 410, izrade od šparterija br. 411, fine četke i metle br. 413, biser i korali br. 416, imitacija bisera i korala br. 417, izrade od drva br. 433 i 434, postavljen namještaj br. 435, hantija za cigarete br. 454, karte za igranje br. 462, fotografiska artija br. 465, dragi kamenje br. 477, poludragi kamenje br. 478, fotografске pločice br. 514, zlato, platina i srebro br. 527, monetne od dragih metala br. 528, poluge i žice od dragih metala br. 529, listići od dragih metala br. 530, prediva od dragih metala br. 531, tkanine i pozamenterija br. 532, zlatarske izrade br. 533, izrade naročito napomenute od srebra i pozlaćene br. 534, izrade od platine br. 535, lim i ploče pozlaćene ili platinovane ili srebro pozlaćeno br. 624, žice pozlaćene ili posrebrenе br. 625, pozlaćeno ili posrebreno predivo br. 626, izrade od pozlaćenog i posrebrenog prediva izrade sasvim ili delom od pozlaćenih i posrebrenih metala br. 228, lažni zlatni i srebrni listići br. 629, predmeti za ukrus i luksus br. 630.

Brzojavne i telefonske vijesti.

Растуривање националистичких организација.

БЕОГРАД, 13. „Трибуна“ доноси, да г. Пашић није ишао у Јубљану за то, што су тамошњи фашисти спремали демонстрације. Покрајински намјесник у Јубљани Хрибар, није био кадар спријечити демонстрације наушканске уличне руле. За то „Трибуна“ окривљује намјесника Хрибара и Светозара Прибићевића, који је пријебао насиљу против политичких противника. Хрибар је телеграфски поват је у Београд. На првим сједницима владе пријешаваће се о растурању фашистичких организација.

Сви министри поврати у Београд.

БЕОГРАД, 13. Синоће новине доносе, да су сви министри поврати да одмах дођу у Београд. Овај је позив усlijedио азог важних послова наше спољне политике.

Изборно кретање.

Демократски терор.

БЕОГРАД, 13. „Трибуна“ јавља, да су у недељу у Вргином Мосту учесници радикалскогabora bili нападнути од демократа оружјем. Један човјек је погинуо, док их је више рањено. Демократи су у цијeloj земљи завели силни терор и свуда нападају на противнике оружјем, држећи да је то најбоље средство њихово успјеху.

Сложни Хрвати у Босни.

САРАЈЕВО, 13. Др. Павчић, вођа сложних Хрвата аванично демантује, да ће листа сложних Хрвата бити повучена у корист Радикалне партије.

Везмљорадници и Бугарска.

САРАЈЕВО, 13. Властима је пошло за руком пронађи везе аземљорадничке партије са Бугарском. Утврђено је да је бугарски агент Карапашев донио 150.000 динара босанским аземљорадничима за агитацију и предао им Шпире Солди. Води се опширна истрага.

Spiskovl za opć. izbore, kao i za Nar. Skupštinu mogu se dobiti odmah kod „Nova Štamperija“ u Šibeniku.

За „Прসвету“. Пригодом вјенčања г.це Милене Јавор са г. Савом Омчикусом приложио је г. Тодор Миовић 10 динара.

Пријегодом смрти Руже Маргетић приложише Тодор Миовић, Спасе Кнежевић, Миленко Папасовић по 10 динара

Пријегодом вјенčања Олге Баљак са г. Божанићем приложио г. Спасе Кнежевић 10 динара

Zašto će glasati za Narodnu Radikalnu Stranku?

Zato, što je ona jedina stranka, koja već preko 40 godina neumorno radi na dobru i našem narodu.

Zato, što je ona od male Srbije stvorila današnju moćnu Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovence.

Zato, što se ona podjednako brine za sve slojeve i klase našeg naroda.

Zato, što je ona u nekad maloj Srbiji stvorila i omogućila pošten i udoban život malom zemljoradniku i što vjerujem, da će ona i u našoj otadžbini rješiti ovo pitanje u korist njegovog.

Zato, što je njen prošli rad čestan i svetao i što su za njeno ime vezani najsvjetlijii momenti iz nedavne prošlosti našeg naroda.

Zato, što njom upravlja prekaljeni i neustrašivi vogaj g. Nikola Pašić.

Zato, što ona ne mrda ni desno ni lijevo, nego visoko drži zastavu svog demokratskog i narodnog programa.

Zato, što se ona nikad nije pogagjala sa komunistima ni antidržavnim elementima.

Zato, što je ona jedina pouzdana monarhistička stranka i što je za nju pitanje monarhije i dinastije životno pitanje državnog opstanka.

Zato, što je u njoj toliko iškustveni i oprobani političari i državnika u čijim rukama brod našeg državnog života ide sigurnim pravcem.

Zato, što su protiv nje sve moguće republikanske, komunističke i antidržavne stranke.

Sve ovo, što ja znam o radikalnoj stranci, znaš i ti narode, па зато neumorno radi i glasaj za jedinu državnu i spasonosnu radikalnu stranku.

Radikali, interes naroda i države naše zahtjeva, da svi širite načela naše radikalne stranke.

Наши дописи.

Сиверић, 9. марта.

(Дочек г. министра Јубе Јовановића). Око 9 и по сати стигао је аутомобилом преко Кина у Телчјев и Сиверић г. Ј. Јовановић. Пред Лукавчевим дворима урешеним народним заставама дочекаше га начелник Дринића г. Роме Јубић те гг. Душан Миовић, И. А. Вилићић, Др. Ф. Марушић, Др. Н. Грубишић, директор рудокопа Крамер и инжењер Вонко. Кад је ауто стигао окупљена школска младеж предвођена учитељем Ченићем и мјесним свештеником стала је народом да одушевљено кличе „Живио“!

Г. Министар ослови младеж са неколико државних очинских ријечи управљених нашој милој дјеци, која непрестајаше клицањем у одушевљењу и радости.

Госпођица Даринка Лукавац, у лијепој народној ношњи даровала је г. министру дивну кутију цвијећа.

У то је стигао ауто са г. др. Суботићем и другом господом из Книна, пак се наставије путовање према Дринишу. Поворка од четири аутомобила била је угодно изненађена у Сиверићу код сепарације, где је био постављен красни зелени славолук са рударским натписом — „Сретно“, и знаковима рударског рада, све урешено државним и народним заставама. Пред славолуком чекала је депутација радника и чиновника рудокопа, да подадре свога носиоца листе. Г. Министра поздравио је директор рудокопа Крамер, код којега се је г. министар детаљно информирао о продукцији, саобраћају и врсти угљена. Г. директор Крамер, дао је о свemu детаљне информације те доправио са Инг. Вонком г. министра у Дриниш до Рошкова Слапа. Угодно нам је што можемо да споменемо изванредне заслуге г. Крамера за нашу државу, а напосле пак за нашу партију, као и за читав радни народ овог рударског краја. Његова позната сусретивост подупријима свих патриотских дјела као и пријатељско сусретање прискорише ми искрених пријатеља у овом нашем крају. Достојни његов сударник и пријатељ нашег народа је госп. Инж. Вонко, који држи рудокоп на дистојној висини рада и дисциплине. Након пријатељског растанка са радnicima и чиновницima у Сиверићу г. Министар са друштвом прослиједио је пут Дриниша.